

Sygn. akt III AUa 785/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Marcjanna Górską
Protokolant: st. sekr. sądowy Bożena Klukowska	

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. w Lublinie

sprawy K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy K. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 24 maja 2013 r. sygn. akt IV U 915/12

oddala apelację.

III AUa 785/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2011r. Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. i ustalił wnioskodawcy K. B. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2011r.

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W wytycznych zawartych w uzasadnieniu wyroku Sąd II instancji wskazał, że Sąd Okręgowy nie określił granic sporu między stronami i nie zbadał jakie okresy zatrudnienia skarżący traktuje jako prace wykonywane w warunkach szczególnych, jakie okresy zostały uznane przez pozwanego jako prace wykonywane w warunkach szczególnych a jakich organ rentowy nie uwzględnił i z jakich przyczyn. Sąd zalecił aby przy ponownym rozpoznaniu sprawy dokonać ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w G. w okresie od 22 kwietnia 1970 r. do 18 października 1971

r. jak również zalecił aby zbadać zasadność odliczenia przez pozwaną ZUS okresów pobierania zasiłków chorobowych od okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 14 czerwca 2012 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił K. B. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2011 r. Sąd Okręgowy przyjął, iż ubezpieczony wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. ponad 16 letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych. Do tej kategorii zatrudnienia Sąd Okręgowy zaliczył okresy pracy od dnia 07.10.1969r. do 09.03.1970r., od dnia 26.03.1976r. do 23.10.1984r., od dnia 24.10.1984r. do 31.07.1985r., od dnia 01.01.1988r. do 31.03.1992r. z wyłączeniem okresu zwolnień lekarskich przypadających po 14.11.1991r. oraz od 01.07.1996r. do 31.12.1998r.

W wyniku apelacji pozwanego organu rentowego Sąd Apelacyjny w Lublinie orzeczeniem z dnia 10 października 2012 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny podzielił zarzuty organu rentowego odnośnie błędu w obliczeniu długości okresów podlegających zaliczeniu jako praca w warunkach szczególnych, przyjętych przez Sąd I instancji. Błędnie został zakwalifikowany okres pracy w warunkach szczególnych od dnia 26.03.1976r. do dnia 23.10.1984r., podczas gdy prawidłowo okres ten trwał od dnia 26.03.1979r. do dnia 23.10.1984r. W rozważaniach Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji bezkrytycznie uwzględnił wymieniony wyżej okres, podczas gdy z dokumentów wynikało, że ubezpieczony prowadził wówczas pozarolniczą działalność gospodarczą. W końcowej części rozważań Sąd Apelacyjny zalecił aby dokonać szczegółowej oceny okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) – Zajezdnia w G. pod kątem czy była to praca w warunkach szczególnych.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 24 maja 2013 r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Ubezpieczony K. B. ur. dnia (...) złożył do pozwanego organu rentowego w dniu 5 stycznia 2011r. wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych. Na podstawie przedłożonych dokumentów pozwany uznał za udowodniony staż ubezpieczeniowy K. B. na dzień 01.01.1999r. w wymiarze 31 lat 11 miesięcy i 8 dni w tym 13 lat 5 miesięcy i 9 dni pracy w warunkach szczególnych. W związku z tym, iż ubezpieczony nie wykazał 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych zaskarżoną decyzją z dnia 7 lutego 2011 r. pozwany odmówił prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że K. B. był zatrudniony w Okręgowym Zakładzie (...) w W. Oddział w G. od dnia 22.04.1970r. do 18.10.1971r. w charakterze mechanika samochodowego. Na terenie zajezdni w G. był warsztat naprawczy samochodów ciężarowych marki S., L., J. – w sumie około 10 pojazdów. Naprawy samochodów miały charakter wszechstronny tj. wykonywane były prace dotyczące napraw silników, gaźników, pomp wtryskowych, mechaniki samochodowej oraz instalacji elektrycznej. Zatrudnionych było trzech mechaników, w tym ubezpieczony. K. B. wykonywał różnego typu prace naprawcze, zarówno te, które wymagały jedynie otwarcia kłapy silnika jak i również te, które wymagały napraw w kanale. W tym zakładzie naprawczym był jeden kanał, zaś naprawy odbywały się w nim w zależności od potrzeb. Nie było też podziałów zadań między mechanikami co do poszczególnych rodzajów prac naprawczych.

Wnioskodawca był nadto zatrudniony w Wojewódzkiej (...) w G. od dnia 01.07.1985r. przez okres ok. 10 lat. Z zeznań świadka K. P. wynika, że przez pierwsze dwa miesiące wnioskodawca pracował jako kierowca sanitarki a później był kierowcą karetki pogotowia.

K. B. pracował nadto w Usługowo – (...) w G. w okresie od dnia 12.12.1985 r. do dnia 29.02.1996 r. na stanowisku kierowcy i montera instalacji gazowej. Spółdzielnia zajmowała się rozwożeniem butli gazowych do domów mieszkańców. Kierowcy instalowali butle zabierając puste. Transport butli był wykonywany przy pomocy samochodu dostawczego marki Ż.. Wnioskodawca potwierdził w swoich zeznaniach, iż w Spółdzielni Pracy (...) zajmował się dystrybucją butli z gazem na rzecz mieszkańców.

Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z akt osobowych ubezpieczonego dotyczących jego okresu zatrudnienia w Wojewódzkiej (...) - (dwa tomy), oraz akt osobowych dotyczących innych okresów zatrudnienia.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania, przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. Nr 153 z 2009 r., poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43).

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego zwarte w zaskarżonej decyzji jak i odpowiedzi na odwołanie, iż ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. wykazał jedynie 13 lat 5 miesięcy i 9 dni pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych od dnia 01.01.1988r. do 31.03.1992r., będąc zatrudnionym w Wojewódzkiej (...) w S. – Rejonowa (...) w G.. W tym okresie, jak wynika z licznych dokumentów zawartych w aktach osobowych, ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy karetki pogotowia jako pojazdu uprzywilejowanego. Natomiast wcześniejszy okres od dnia 01.08.1985r. do 31.12.1987r. nie może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdyż z dokumentacji wynika jednoznacznie, że ubezpieczony był kierowcą samochodu sanitarnego w ramach lecznictwa otwartego. Pracodawca jednoznacznie to określił w świadectwach pracy, które wystawiane były zarówno w 1992 r. jaki i w 2010 r., w tym również w świadectwie pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu dowody z tych dokumentów są w pełni wiarygodne, zaś zeznania ubezpieczonego w tej części jak i świadka K. W. nie zasługują na wiarę.

Oceniając okres zatrudnienia ubezpieczonego w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w G. Sąd, na podstawie zeznań ubezpieczonego jak i świadków przyjął, iż ubezpieczony był wprawdzie mechanikiem pojazdów samochodowych, jednakże jego praca na tym stanowisku nie polegała wyłącznie na naprawach dokonywanych w kanałach. Z zeznań zarówno powoda jak i dwóch świadków wynika, iż naprawy pojazdów znajdujących się na terenie bazy dotyczyły wszelkich podzespołów i rodzaj naprawy był uzależniony w danym dniu od potrzeby. Ubezpieczony wykonywał zarówno czynności naprawcze na zewnątrz pojazdu po otwarciu klapy silnika jak i prace związane z naprawą w kanale. Nie sposób określić dokładnie proporcji czasowych tych prac.

Zgodnie z regulacją prawną zawartą w cyt. rozporządzeniu - wykaz A dział XIV punkt 15, do pracy w warunkach szczególnych zalicza się prace naprawcze mechaników pojazdów wykonywane w kanale i muszą być to prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W świetle poczynionych ustaleń nie można przyjąć, że prace w kanale były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z tego też względu Sąd tego okresu nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ma też podstaw do zaliczenia jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w G. od dnia 12.12.1995r. do 29.02.1996r. na stanowisku kierowcy i dystrybutora butli gazowych. Ten rodzaj pracy nie został wyszczególniony w wykazie A cyt. rozporządzenia.

Reasumując Sąd Okręgowy przyjął, iż w świetle poczynionych ustaleń ubezpieczony K. B. na dzień 1 stycznia 1999r. nie spełnił warunku określonego w § 1 ust. 1 punkt 3 cyt. rozporządzenia tj. nie wykazał wymaganego co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych i w związku z tym nie nabył prawa do emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1) naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z materiału dowodowego nielogicznych wniosków, że w okresie od 1 sierpnia 1985 r. do 31 grudnia 1987 r. wnioskodawca był kierowcą samochodu sanitarnego, podczas gdy z zeznań świadków K. W. i K. P. jednoznacznie wynika, że po upływie

2 miesiące od podjęcia zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę kierowcy karetki pogotowia ratunkowego;

2) naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z materiału dowodowego nielogicznych wniosków, że w okresie zatrudnienia w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w G. od 22 kwietnia 1970 r. do 18 października 1971 r. ubezpieczony nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy poza okresami pracy w kanałach pracował przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych;

3) naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 cyt. rozporządzenia przez przyjęcie, że K. B. nie legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 1 maja 2011 r.

W uzasadnieniu apelacji skarżący rozwinął zarzuty, podnosząc, iż w jego ocenie okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 17 lat 5 miesięcy i 9 dni, wliczając pełny okres zatrudnienia w charakterze kierowcy karetki pogotowia ratunkowego jak i okres zatrudnienia w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w G..

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji jak i wskazaną przez ten Sąd podstawę rozstrzygnięcia, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Wskazane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. nie są trafne. W świetle tego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, że praca wnioskodawcy w okresie od 1 sierpnia 1985 r. do 31 grudnia 1987 r. w Wojewódzkiej (...) w S. – Rejonowa (...) w G. nie jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, gdyż skarżący nie pracował jako kierowca karetki pogotowia ratunkowego. Wskazać należy, że dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych wnioskodawcy za sporny okres pracy była na bieżąco, bardzo dokładnie i skrupulatnie prowadzona. Z akt tych wynika m.in. że od 1 stycznia 1985 r. wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu sanitarnego. Pojazd ten nie był pojazdem uprzywilejowanym. Angaże kierowane do wnioskodawcy określają jego stanowisko jako kierowcy samochodu sanitarnego. W aktach osobowych znajduje się też wniosek pochodzący od kierownika Rejonowej (...) o zatrudnienie wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 1988 r. w charakterze kierowcy karetki pogotowia oraz angaż powierzający z tą datą obowiązki kierowcy karetki. Od tej daty aż do 31 marca 1992 r. skarżący bez wątplenia wykonywał pracę w warunkach szczególnych, uznaną przez organ rentowy. Wobec obszernej i dokładnej dokumentacji dotyczącej przebiegu pracy zawodowej wnioskodawcy słusznie Sąd Okręgowy oparł na niej swoje ustalenia, nie dając wiary zeznaniom świadków i wnioskodawcy we fragmencie, w którym zeznawali, że już po 2 miesiącach pracy skarżący wykonywał obowiązki kierowcy karetki.

Sąd Apelacyjny nie podziela też zarzutu jakoby Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie uwzględniając pracy wnioskodawcy w Okręgowym Zakładzie (...) Oddział w G. jako pracy w warunkach szczególnych. Już z zeznań samego wnioskodawcy, potwierdzonych zeznaniami świadków: M. R. i T. M. wynika, że w tym okresie pracował on jako mechanik samochodowy wykonując różne czynności tj. naprawy gaźników, pomp, silników, podzespołów, instalacji elektrycznych a zależnie od potrzeb wykonywał prace naprawcze w kanałach. Bez wątplenia część tych prac należy do kategorii prac w warunkach szczególnych np. prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych oraz w kanałach remontowych przy naprawie

pojazdów mechanicznych (wykaz A dział XIV poz. 14 i 16). Prace te nie były jednak wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż poza nimi skarżący wykonywał szereg innych prac naprawczych – naprawiał podzespoły, instalacje elektryczne, przygotowywał części do zamontowania. Łączenie prac w warunkach szczególnych z innymi pracami, które nie są w takich warunkach wykonywane oznacza, że nie można tego okresu zatrudnienia uwzględnić do stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskowanie Sądu I instancji jest zatem prawidłowe.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do przyjęcia, że sąd I instancji dopuścił się naruszenia zasady ustanowionej w treści art. 233 § 1 k.p.c. Ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko w przypadku, gdy brak jest logiki pomiędzy wnioskami a zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Sąd Okręgowy prawidłowo, zgodnie z zasadami logicznego rozumowania ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i dokonał ustaleń zgodnych z tą oceną.

Skoro Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia prawa procesowego wskazanego w apelacji to tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, że naruszył prawo materialne. Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia ubezpieczony nabywa prawo do emerytury jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, a na dzień 1 stycznia 1999 r. ma wymagany okres zatrudnienia co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Słusznie Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest zatem trafny i zgodny z obowiązującymi przepisami, zaś apelacja wnioskodawcy jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.